

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactionii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.“
rticlii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumera tiuno

Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „

Pentru Roman'a :

pre an. intregu 40 Lei n. : 16 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 20 „ „ = 8 „ „
„ 3 „ . . . 10 „ „ = 4 „ „

Pentru insertiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a tim-
brale pentru fiesce care publica-
tiune separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costă 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la Diuariulu politicu

„FEDERATIUNEA“

carele cu 1-a Ianuariu an. MDCCCLXX

dupa doi ani de furtune

incepe alu III anu alu activitatii sale.

[Va esi ca si pana acum

De trei ori in septemana

Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a

totu-de-aun'a demineti'a.

Conditiumile de prenumeratiune :

Pre anulu intregu 12 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 6 „ „
„ 3 „ . . . 3 „ „

Pentru Roman'a si tiererele straine :

Pre anulu intregu 30 fr. = 30 Lei noi = 15 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 15 „ = 15 „ „ = 7 „ 50 cr.
„ 3 „ . . . 8 „ = 8 „ „ = 4 „ v. a.

NB. Francii si Lei noi sunt socotiti in moneta, er. florintii austr. in bani de hartia. Diferinti'a intre moneta si hartia provine d'in socotelele ce resulta d'in agiulu monetei sun.

Pentru Invetiatori remane pretiulu scadiutu, adeca pre anulu intregu 8 fl., pre siese lune 4 fl. si pre trei lune 2 fl. v. a.

OO. Cetitori sunt rogati a se insinua de timpuriu pentru a se potè regula speditiunea.

La Nr. acestu-a se alatura col'a de subscriptiu e.

Pentru Tofaleni

In Ar. Ghirisiu (Transilv.) pentru ajutorarea Tofaleniloru s'a infintiatu unu comitetu de 3 membri si d'in acèsta comunitate s'a adunatu de la urmatorii :

Petru Vlassa, parocu 40 cr., Raveca Moldovanu, veduva 50 cr., Anna Sabo, veduva 15 cr., Vasilie Pinteau 10 cr., Maria Porcila, veduva 20 cr., Vasilie Capusianu 30 cr., Iacobu Pinteau 10 cr., Ilie Nyitrea 10 cr., Gligorie Rusu 40 cr., Ioan Moisa 30 cr., Teodoru Ienei 10 cr., Nicolae Adamu 10 cr., Lica Campeanu 20 cr., Mihaila Mandrutiu 20 cr., Loghinu Morariu senioru 30 cr., Iacobu Margineanu 20 cr., Constantinu Selageanu 30 cr., Nicolae Orosu 20 cr., Lica Hajducu 30 cr., Iosivu Florea 15 cr., Andreiu Stojca 30 cr., Iosivu Morariu 20, Loghinu Adamu 20 cr., Ioanu Antonu 20 cr., Ioanu Morariu junior 20 cr., Gavrilu Farkas 20 cr., Nicolae Chioroanu 20 cr., Mihaila Tataru 13 cr., Pavelu Morariu 20 cr., Si'a Grindeanu 20 cr., Nicolae Porcila 20 cr., Ioanu Fekete 20 cr., Sim. Danu 20 cr., Sofia Suci, veduva 6 cr., Szentgyörgyi József 40 cr., Stef. Moldovanu 20 cr., Mar. Macskasianu 13 cr., Nist. Triteanu 10 cr., Ionu Moldovanu 10 cr., Anna Gurza 10 cr., Luchiana Posmosianu 10 cr., Pant. Farkas 20 cr., Maria Campeanu 10 cr., Loghinu Morariu junior 10 cr., Záhureczki Károly preotu reform. 40 cr. Scadiendu-se portulu postei 42 cr. v. a., sum'a intréga face 8 fl. 80 cr. v. a.

Petru Ales. Vlassa, presied. comit.
Vasiliu Capusianu, vice-pres. comit.
Licu Campianu, notariu.

Estraditiunea deputatului Alesandru Romanu *)

II.

(Ptiu.) Da, diuariulu „Federatiunea“ a crediutu că, afara de poterea legale, mai esiste inca si una alta putere, adeca opiniunea publica, carea impune chiaru si guverneloru si majoritatiloru die-

tali legile sale manifestate prin libertatea — de multe ori oprimata — a cuventului; diuariulu „Federatiunea“ crediundu că opiniunea publica inca trebeu a fi asultata, a datu locu Pronunciamentulu de la Blasiu, si a avutu convictiunea, — innocenta séu criminala, vomu vedè indata, — că nu comite nece crima, nece delictu.

Poterea legale a vediutu inse crima in Pronunciamentulu de la Blasiu; poterea legale a crediutu că *simpl'a dorintia* exprimata — pronuntiata — prin conferinti'a de la Blasiu, 15 maiu 1868, este crima. Sè tacemu dara, că-ci legile au d'isu, că este asiè.

Dreptu acè'a, toti auctorii Pronunciamentulu fure trasi in judecata la tribunalulu d'in Muresiu-Osiorheiu, ba chiaru si d'intre morti fure citati unii, de exemplu, profesorulu de pia memoria Iosifu *Tartia*. Investigatiunea criminala contr'a urditoriloru Pronunciamentulu curgea cu unu zelu si una energia ne mai audite. Cu tote aceste Romanii nu s'au spariatu: sute si sute de Romani intieleginti d'in Transilvania, ba chiaru si d'in Ungaria, ftra de neci una porunca mai inalta, impleau colonele „Federatiunei“ cu dechiaratiunile loru de aderintia la Pronunciamentulu criminalu: crim'a comisa prin conferinti'a de la Blasiu deveni lipicioasa: credeai că multimea dechiarantiiloru si disputa prioritatea crimei a supr'a urditoriloru insi si ai Pronunciamentulu.

Intr'adeveru, ce era de facutu? A implè tote inchisorile cu pronunciametistii criminali, nu se potea, că-ci parte n'aru fi incaputu, parte era pote lucru inoportunu; dreptu acè'a, sè spunemu in scurtu totulu, inainte de ce tribunalulu d'in Muresiu-Osiorheiu ar' fi pronunziatu sentintia sa *condamnatoria*, — precum se potea prevedè d'in ante-acte, — a supr'a urditoriloru criminali ai Pronunciamentulu, Majestatea Sa Imperatulu Austriei si Marele-principe alu Transilvaniei nimici prin agratiarea de la 23 dec. 1868, ori-ce procedura de investigatiune in caus'a Pronunciamentulu. Acèsta cauza celebra se termină dara si, in urm'a agratiarei, nu mai trebiu sè se faca vorba de ea. Ar' remanè inca sè scimu, daca Pronunciamentulu a fostu intr'adeveru, dupa lege, una crima séu ba; inse acèst'a nu se pote determină cu siguretate, că-ci sentintia se suspinse prin agratiare.

De-si, precum spuserămu mai susu, se potea prevedè că sentintia era sè fia *condamnatoria*, ar' potè cine-va avè totu-si indoieia că, pote prin vointia lui Ddieu, tribunalulu de la Muresiu-Osiorheiu ar' fi absolvitu pre pronunciametisti; inse fia d'in respecte de justitia, fia politice, Majestatea Sa a ordinatu suspinderea investigatiunei.

Acì vine apoi una fapta a nevoia de espicatu, dupa logic'a sanetosa. Majestatea Sa agratieza pre insi-si urditorii Pronunciamentulu in 23 decembre an. 1868. Majestatea Sa voiesce in acelu-a-si tempu ca sè se suspinda ori-ce pedepsa ce ar' potè ajunge pre pronunciametisti: procurorulu generale magiaru inse d'in Pest'a cugeta altminte; elu improcesueza pre Alesandru Romanu, la inceputulu lui Martiu 1869, trei lune aprope dupa agratiare, numai d'in caus'a că Pronunciamentulu s'a publicatu in diurnalulu séu; procurorulu magiaru de statu insiste, si Alesandru Romanu este condamnatu la inchisore de unu anu, in 18 martiu an. curinte. Insi-si urditorii pronunciametistii sunt agratiati, in stadiulu incuistiunei, inainte de condamnare: Alesandru Romanu este condamnatu dupa agratiarea Majestatii Sale, si a nume cu trei lune dupa actulu de agratiare, numai *d'in caus'a publicarei* Pronunciamentulu si a cătoru-va articlii relativi la acèsta manifestatiune, nerespinsa pana asta-di de neci unu romanu. Acì este una contradictiune de acele enorme, unde chiaru si procurorulu generalu magiaru ar' sentì, credemu, una mare greutate pentru a o esplică.

Sè vedemu inca si alte consideratiuni. Noi credemu că, candu unu cetatianu este trasu inaintea judecătii pentru vr'o crima, vr'una delictu, si candu, prin urmare, esistintia lui, libertatea lui, averea lui — drepturile cele mai sacre si

neviolabile in unu statu civilisatu — sunt puse in jocu si sunt perichitate, credemu, d'iseramu, că nece unu argumentu nu este prè-târdu séu inoportunu pentru salvarea cetatianulu acusat. Legea de pressa d'ice, că in deliecte de pressa se pedepsece *auctorulu* articlulu criminalu. Bine, *auctorii* Pronunciamentulu criminalu, citati inaintea tribunalulu d'in Muresiu-Osiorheiu, nu s'au pedepsitu; declarantii, cari au adoptatu Pronunciamentulu de alu loru si a le caroru-a nume, fiindu publicate *tote* in diuariulu „Federatiunea“, au fostu prè bine cunoscute, nu s'au pedepsitu; pentru ce nu? pentru că au fostu agratiati de Majestatea sa; Alesandru Romanu fù inse condamnatu cu tote că elu n'a fostu auctorulu Pronunciamentulu, cu tote că Majestatea Sa a suspinsu ori-ce investigatiune in afacerea Pronunciamentulu, ba, sè d'icemu mai multu, cu tote că doi martori, Augustu Horsia si Ionu Poruti, ambii colaboratori pre atunci la acestu diuariu, au declarat că afacerea Pronunciamentulu s'a publicatu in „Federatiunea“ in absintia lui Alesandru Romanu, si a nume Augustu Horsia a marturisitu inainte-a juratiloru, că nu Alesandru Romanu a scrisu articlii incriminati, că elu cunosce pre auctorii acestoru articlii si că pre calea investigatiunei este gat'a a li spune numele; cu tote aceste, d'icemu, procurorulu generalu a insistatu si Alesandru Romanu fù condamnatu; tote dovedile memorate au fostu spuse si prin aperaturulu acusatulu, Dlu Eleőd, juratii inse au vediutu de bine a condamnà pre Alesandru Romanu. Ori-cătu de neesplicabila sè ni-se para acèsta procedura, sè nu ne inculpe nimene, că voimu a atacà verdictulu juratiloru de Pest'a; acestu verdictu s'a pronunziatu, trebeu sè ne plecăm capulu inaintea lui. Mentinăm inca acì, că recursulu de nullitate s'a respinsu.

Esecutarea sentintiei se amenă d'in cauza, că Alesandru Romanu fù alesu de deputatu chiaru in diu'a condamnarei sale, 18 martiu 1869. Cătra finea lui noevre inse, procurorulu generalu respective tribunalulu de pressa cere de la camera estraditiunea deputatulu Alesandru Romanu. Comissiunea de imunitate, alu carei-a raportoru in acèsta afacere fù Paulu Hoffmann, recomanda camerei, in siedinti'a de la 29 noevre, estraditiunea lui A. Romanu d'in urmatoriele motive: 1) Procesulu de pressa s'a intentatu contra lui Alesandru Romanu in 14 dec. 1868 inaintea judecatoriei legali. 2) Objectulu acusatunei sunt mai multi articlii aparuti in diuariulu „Federatiunea.“ 3) Sentintia s'a enunziatu prin judecatori'a legale. 4) Fiindu A. Romanu deputatu, este necesariu ca camera sè-si dee consentimentulu séu la esecutarea sentintiei.

Acestu raportu se puse la ordinea d'ilei in siedinti'a camerei de la 4 dec. Paulu Hoffmann si-repete motivele pentru estraditiune. Ernestu Simonyi spune in acèsta siedintia, că in Ungaria nu esistu judecatorie legali in cause de pressa; elu dechiaru, că tribunalele de pressa in vigore s'au infintiatu numai pre basea unui concludu alu camerei, si apoi, unde e vorb'a de libertatea personale si averea unui cetatianu, nu este destulu unu concludu alu camerei, acolo trebeu lege, votata prin dieta si sanctionata de Majestatea Sa. Dnulu Ios. Hodosiu spune in acèsta siedintia a camerei, că articlii incriminati d'in „Federatiunea“ se referescu la Pronunciamentulu de la Blasiu; că investigatiunea contr'a auctoriloru Pronunciamentulu s'a sistatu prin gati'a Majestatii Sale; că processulu de pressa s'a intentatu contra lui Alesandru Romanu dupa sistarea investigatiunei prin Majestatea Sa; că, dupa fassiuenea martoriloru, alții sunt auctorii articliloru incriminati, nu Alesandru Romanu: că una fapta a carei a investigatiune fù nimicita prin gratia, nu mai pote fi objectu de procesu; că lipsesce dara atātu substratulu cătu si subjectulu delictulu si că, in fine, camera sè denege dara estraditiunea lui Al. Romanu, că-ci altminte elu ar' fi persecutatu ftra de dreptu. Dnulu Ios. Hodosiu este spriginutu de Emericu Henslmann, de Ioanu Kiss, Svet. Milcticiu, Eman. Kalló, Ales. Csiky si Mattyus. Dnulu

*) A se vedè nr. 187 alu „Fed.“

Colom. Tisza, unulu d'ntre capii centrului d'in stang'a dice că, dacă este adeveratu că articlii incriminati s'au scrisu înainte de actulu agratiarei si nu dupa ace'a, atunci intr'adeveru aci este ună persecutiune nedrepta, că-ci dacă auctorii faptei criminali s'au agratiatu, nu se pote ca cine va sê fia condamnatu numai pentru că a publicatu ace'a fapta; in fine cere ca caus'a sê se tramita de nou comisiunei de imunitate pentru a fi lamurita. Dlu Vasiliu Buteanu combate, in siedint'a de la 6 diecemvre, in terminii cei mai evidenti motivele raportorului Paulu Hoffmann pentru estraditiunea deputatului Alesandru Romanu; dlu Vas. Buteanu areta lamuritu, că motivele comisiunei de imunitate sunt in contradictiune flagrante cu actele processului in urm'a carui-a Al. Romanu este cerutu; că actulu agratiarei a fostu relevatu la pertratarea d'in 18 martiu an. curinte prin aperiatoriulu lui A. Romanu; că agratiarea Majestății Sale in favorulu pronunciamentiloru este datata multu mai inainte decâtu condamnarea lui Alesandru Romanu, că ci agratiarea s'a publicatu in decemyre an. 1868, era condamnarea persecutatului deputatu a avutu locu in 18 martiu 1869; in fine, dlu Buteanu cere ca, pentru lamurirea faptei si leniscirea *consciintiei* dietei, sê se dèe cetire, inainte de a se procede la votare, celu putienu actelor processului. Dlu Alesandru Mocioni interpeleza totu in acestu sensu pre ministrulu justitiei, Baltasaru Horváth. Ministrulu respunde, că gratia regesca nu se estinde decâtu a supra urditoriloru Pronunciamentului, dar' nu si a supr'a lui Alesandru Romanu. Dnulu Mocioni se dechiara că nu este multumitu cu respunsulu ministrului că-ci dupa agratiare, Pronunciamentulu nu mai pote fi crima.

Cu tote aceste se procede la votare. Alesandru Romanu fù estradatu cu 188 voturi contr'a 124. Acést'a sa intemplatu in camer'a represintantiloru Ungariei, in an. Dnului 1869, diu'a 6 a lui decembre.

Fi va ore crim'a destulu de espiata?

Camer'a representantiloru Ungariei.

Siedint'ia de la 14. decemyre.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Ales. Bujanovics. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: e. H. Mikó, Mel. Lónyay, Bedekovics, e. Ios. Eösvös si e. Georgiu Festetics.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei d'in urma, presiedintele presinta camerei mai multe petitiuni, cari se tramita la comisiunea petitiunaria.

G. Klementis presinta in numele sêu si alu amiciloru sêi de principiu unu proiectu de conclusu, in care se cere, ca camer'a sê insarcineze pre ministrulu pentru aperiarea țierei, pentru ca cu privire la dotarea invalidiloru honvedu d'in an. 1848/9, a veduveloru si a orfaniloru loru minoreni, sê presinte unu proiectu, care sê se pertrateze de odata cu bugetulu pentru an. 1870.

Lud. Sallamon interpeleza pre ministrulu de finante, că are d-ni'a sa scire, cum că organele financiare subalterne d'in opidulu Gaál au esarendatu in modu nelegalu accisele, si are de sugetu a anulà acést'a procedere nelegala?

Svet. Miletics anuncia doue interpelatiuni si unu proiectu de conclusu. (laritate.)

Interpelatiune cătra intregu ministeriulu:

De ore-ce §. 8. d'in art. de lege III. d'in 1868 dispune, ca legile sê se traduca in tote limbele patriei si sê se tramita tuturoru juredictiuniloru, cetatea Neoplant'a a primitu pana acum'a numai articlii de lege d'in an. 1868 in limb'a serbésca, ér' cei ulteriori nu; deci intreba: 1. Pentru ce n'a respectatu ministeriulu dispusetiunea §-lui 8. alu art. de lege III. d'in 1868? 2) Voiesce ore ministeriulu a corespunde fîra amênare dispusetiunii acestei-a?

Interpelatiune cătra minist. de comerciulu:

In 27. noemyre a. c. se dede oficiulu telegraficu d'in Pest'a unu telegramu despre luptele d'in Gurele de la Cattaro cu scopu de a se tramita diuariulu „Zastava“ ce apare in Neoplant'a. Oficiulu telegraficu inse nu espedă telegramulu, ci-lu respinse; deci intreba: 1) Are dlu ministru de comerciulu cunoscintia despre respingerea acestui telegramu, si d'in ce cauza s'a intemplatu acést'a? 2) Pre bas'a carei legi se concede respingerea astoru-feliu de telegramu?

Proiectu de conclusu in privint'ia rescotei d'in Gurele de la Cattaro:

„Camer'a decide, că privesce de periculosa continuarea stării esceptionali in Cattaro si directu opusa prin-

cipieloru constitutiunaliștilor si doresce, ca sê se retraga cătu mai curendu de la comandantii militari poterea ne marginita, cu carea sunt prevediuti. — Se va tipari.

Iul. Schwarz anuncia mai multe interpelatiuni. (Rîsete.)

Interpelatiune cătra ministrulu presiedinte:

E mai unu diumetate de anu, de candu am interpelatu ministeriulu in privint'ia infintiarii unui consiliu de statu, a organizării armatei si in privint'ia formării unui ministeriu separatu de agricultura; neprimindu inse neci pana acum'a respunsu, intrebu de nou: Are ministeriulu de eugetu a presentà camerei cătu mai curendu proiecte de legi in privint'ia objectelor memorate?

Interpeléza mai de parte pre ministrulu de comerciulu si pre celu alu instructiunii publice. — Se voru comunica ministriloru respectivi.

Colom. Tisza intréba pre minist. de finante, ce felu de procedere voiesce a observà in privint'ia statoririi bugetului de pre an. 1870, fiindu că camer'a, d'in caus'a scurtîmei timpului, nu pote desbata cu esactitate bugetulu cestiunatu cu atâtu mai vertosu, că ce nece pana in momentul presinte nu s'a presentatu raportulu comisiunii financiare.

Minist. Lónyay observa, că intrebarea acést'a pare a fi indreptata mai multu camerei de cătu ministeriulu. E vorb'a, continua oratorele, a decide, cum trebuie sê proceda camer'a la desbaterca bugetului. Camer'a inse nu pote decide in privint'ia acést'a altu-ce, de cătu ce dispune legea, că adevca sê se desbata cu tota seriosetatea. Altu cum d-ni'a sa crede, că camer'a a decisu degià in privint'ia acést'a; că-ci presentandu in lun'a lui octobru partea cea mai importante a bugetului, acoperirile, presiedintele a statoritu in numele camerei, că delaturandu-se tote celelalte obiecte, bugetulu are sê se puna numai decâtu la ordenea dîlei. Venindu rondulu la bugetu, conclusulu acestu-a se va potè realisà.

Col. Tisza obiectiuneza, că in tiere parlamentarie ministeriulu are de comunu influintia a supr'a modulu de procedere a parlamentului; dacă ministeriulu renuncia de asta data la dreptulu sêu, e forte frumosu de la d'insulu. Ministrulu se provoca la lege. Bine, eu inca cunosc legele; legea d'in 1848 inca dispune, că guvernulu trebuie sê presinte camerei socotele finali si bugetulu. (Ministrulu de finante: Ace'a am facutu-o!)

Art. de lege X. d'in 1867 dispune, că ministrulu trebuie sê presinte bugetulu estu-modu, ca camer'a sê-lu pota discutà; camer'a a interpretatu destulu de chiar' dispusetiunea acést'a prin conclusulu sêu adusu la 5. dec. d'in an. 1868, impunendu guvernului detorint'ia, ca in fia-care anu sê presinte bugetulu celu multu pana in 15. septembrie. De asta data inse ministeriulu, nu si-a implinitu detorint'ia; deci dechiara că nu e neci decâtu multumitu cu respunsulu ministrului

Min. Eötvös voiesce a luà cuvintulu.

Presiedintele lu intrerumpe dicundu, că objectulu acestu-a sêu trebuie privitu de intorpelatiune, si atunci nimene nu mai pote vorbi in meritulu lui, ci camer'a are numai a decide, că iè spre sciintia respunsulu ministrului sêu nu; sêu e una cestiune pusa la ordenea dîlei, si atunci camer'a ar' face mai bine sê amène desbaterca pana ce se voru presintà raportele comisiunii financiare.

Col. Ghyczy vede in in trebarea lui Col. Tisza, indreptata ministrului de finante, una interpelatiune; desi doresce ca sê se proceda in privint'ia acést'a conformu usului observatu la interpelatiuni.

Presiedintele intréba, dacă camer'a iè spre sciintia respunsulu Ministrului sêu nu? Majoritatea camerei decide a se luà spre sciintia, si cu acést'a se inchiaia incidintele.

Ales. Bujanovics cetesce raportulu comisiunii economice relativu la bugetulu camerei pentru lun'a lui decembre. — Se va tipari.

Trecundu-se la ordenea dîlei, se cetesce a trei-a ora proiectele de legi in privint'ia abrogării timbrului diurnalisticu si a renfintiarii tribunaleloru pentru bursele de comerciulu si efecte, si se primescu definitivu.

Paulu Ordély raportéza d'in parca comisiunii verificatorice, că Ludovieu Cséry, alesu deputatu in districtulu Nasedului s'a verificatu rezervandu-se terminulu legalu de 30 dîle.

Raportorulu comisiunii centrali, Ales. Buday, raporteza despre opiniunea comis. financiare in privint'ia proiectelor de legi: despre sustienrea provisoria a tribunaleloru financiari, despre prolongirea legeri relative

la timbru, tace si compe tintie si despre regularca timbulu si a competintieloru pentru societățile de actiuni si alte institute. — Se va tipari.

Iuliu Kautz raporteza d'in partea comis. financiare despre bugetulu tuturoru ministerieloru, precum si despre proiectulu de lege relativu la infintiarca supremei curti de comptabilitate. — Raportele sunt parte tiparite, parte numai manuscrise; cele tiparite se impartu numai decâtu, era celelalte se voru tipari.

Minist. financeloru, Lónyay, propune, ca raportele comis. financiare sê se pertrateze in siedint'ia de joi (16. dec.)

Col. Tisza combate propunerea ministrului de finante, dorindu ca desbaterca sê se incepa in siedint'ia de sambeta.

De aci se escă una disputa mai lunga, la carea participara mai multi oratori, si se termina cu primirea propunerei lui Colom. Tisza, ca adevca desbaterca a supr'a bugetului sê se suscepa in siedint'ia de sambeta (18. decemb.)

Minist. fin. Lónyay, doresce ca mai antâiu sê se desbata opiniunea comis. finan. a supr'a creditulu supplementariu alu ministeriului de comunicatiune. — Se primesce.

Dupa acc'a pune pre mes'a camerei proiectele de legi relative: la pensiunările organeloru fostului guvernulu centralu si la erogatiunile pentru curtea Majestății sale. — Se voru tipari si tramite comis. financiare.

Siedintint'ia se inchiaia la 1 ora d. m.

Siedint'ia camerei magnatiloru de la 11. decem.

Presiedintele deschide siedint'ia la 11¹/₂ ore. D'in partea guvernului a fostu de facia. Balt. Horváth.

Dupa autenticarea procesului verbalu d'in siedint'ia ultima, presiedintele presinta camerei petitiunea principelui Joaneli, prin carea cere, ca sê i se tramita, ca naturalisatu, autografulu reg. de cive magiaru. — Se tramite comisiunii verificatorice.

La ordenea dîlei e desbaterca generala a supr'a proiectulu de lege in privint'ia stergerii pedepsei corporale.

Notariulu cetesce proiectulu d'in cestiune, pre cum si raportulu comisiunii judiciarie.

Dupa acc'a se suscepe pertraptarea generale decidiendu-se retransmiterea proiectulu d'in cestiune la comisiunea judiciaria, pentru a-lu studià mai cu de amennutulu si a raportà la tempulu sêu in privint'ia lui. (De aci se vede, că dniloru magnati nu li vine la socotela stergerea pedepsei corporale, că-ci cum s'ar' mai potè d-ni'a loru deschilini de nenobili. Noi li-am suatui că dacă au asiè de mare predilipiune in privint'ia practicării bătoloru, sê o sustiena numai pentru sine, că-ci representant'ia poporului, precum vedurâmu in camera, nu o voiesce.)

Aradu, in 3 dec. 1869.

(Inchiare, vedi nr. tr.)

De ar' fi ce-va de intrebatu despre institutulu preparandialu de aici, mai nainte de a se face invective erà de a se scrutà: Ore profesorii cei calumniati stau ei la innaltîmea misiunii sale? Ore institutulu innaintedia, infloresce? Ore elevii cari esu d'in elu facu sporiu bunu? etc.

Cumcâ in privint'ia acestoru a nu e nici o scadere, totu insulu se pote convinge că-ci pote vedè cu ochii, deca vre, cumcâ dascalitulu si nationalitatea d'in ce in ce totu mai multu prosperedia. Pote vedè, că de la an. 1813, de candu s'au infintiatu preparand'ia in Aradu, desvoltarea romaniloru de pre aci totu mai mari dimensiuni capeta. Ce esamenu dau tenerii de aci încâtu corespundu acceptarei patriei? pote sê testifice chiar' S. Sa Parintele Episcopu alu Aradului, care de vre-o 2—3 ani ca comisariu guvernialu au avutu gratia de a presiedè la esamene. Inainte de ce am avutu onore a salutà pre S. Sa D. Episcopu diecesanu ca preside la esamenulu finalu, a fostu esmisu d'in partea guvernului ca comisariu guvernialu fericitulu Georgiu Popa in doua ronduri. Se crede a fi totu romanulu convinsu in anim'a sa, acestu raru barbatu au fostu, dreptu, onestu, iubitoriu de adeveru, si uritoriu de menciuna, si éta acestu barbatu, care mai d'in aproape au cunoscuta silintiele si activitatea profesoriloru institutulu pedagogicu de aci, s'au esprimat forte favoritoriu in privint'ia loru la locurile competinte. Cetesca-se relatiunile lui facute la fostulu reg. Consiliu de locutenintia, si se va convinge ori cine. Elu fericitulu a fostu, care vediuend deplorabilulu salariu de 336 fl. v. a. pe anu alu profesoriloru, in adunarea generala a asociatiunei romane de aici a redicatu vocea sa, pentru ameliorarea acelu-a, ce deca nu facea, nu se urcà léf'a loru anuala la 525 fl. v. a. nici pana asta-di. Dar' încâtu-va

potu fi si de curendu rumitii amendoi DD. inspectori scolesci cei d'in partea oblatuerei, cari asiderea au fostu de facia de la inceputulu esamenului publicu mai de curendu trecutu pana in fine.

De-cum-va totu-si este aci ce-va rēu, acel'a este: a) cā profesorii pentru nemulțumirea lumei, apoi si pentru birfele celoru rei, debue sē scada in zelulu, cu care si-implinescu scumpele detorintie. Si ce e si mai deplorabilu, este cā ei sunt aci chiamati la o plata radicala de 800 fl., si ajuta (candu o scumpetate, precum este si acum'a) de 400 fl., care este in concordantia cu plātile pedagogice d'in legile de la anulu 1868. Asta-di acēst'a nu o capeta, ci numai 525 fl. tragu la anu, alta nemicu, nu lemne de focu, nu unsore, nu lumine, nu quartiru naturalu, asiē, cātu in multe locuri pre sate chiaru fostii loru auditori si pe de 2 ori cu mai multe proventuri sunt provediuti, de cātu ei.

Dēca plātile li s'ar' dā precum se cuvine, sēu bāremu, li-s'ar repune in starea normala, atunci si preparandului, care erā sē-si tiena viēt'i'a cu servitiulu sēu pre langa profesori, dēca n'ar' mai potē capetā ajutoriu d'in altu locu, i-s'ar potē dā drumulu sē se intorca la loculu nascerei, sē pazēca vitele tata-ne sēu care apoi n'ar avē cauza dō a se plange, cā aci in Aradu debue se lucre, b) Reutate e, cā profesorii cu tinerimea sē innēca in duhoarea cea spurcata a aerului, ce se molipsesce prin resuflā-rile atātoru tineri in chilie preste mesura scunde si intunecose constrinsi, si sunt in primejdie de a-si perde vederea. c) Ingrigire este, cā pana ce Saguntulu delibereza, Rom'a pote sē pera, adeca: de voru tienne multu disputele aceste, pote sē vina asiē tempu, ca sē ploie in scola cā sudorile si asiē curgu pre paroti. d) Se poftesco propunerea Fisiceii, a Geografieii matematice, fisice si politice, si nu-su instrumente de feliu.

Aceste, Domniloru, cei ce vi iubiti natiunea, aceste sē le luati in socotintia, si nu clevețele cele reutateose. Fiti invinsi, cā profesorii de aci si pre de 2—3 ori mai cu scumpetate si-implinescu detorintiele, de cātu li e plat'a. În pofțimu bāremu odata a vedē, ca sē ve invingeti, cum vēr'a si pana la 7 ore pomeridiane, se muncesce moderatorele de aci propundu autoriloru sēi invetiaturele intr'o caldura innecatore, intr'o baia de aburi, de lutrecu sudorile; ba cā preste 5 ore n'ar' fi indatoratu a romanē in scola. Facu ei acēst'a, si inca cu neaudita rivna, dar' si cu ruinaerea sanetātii si a comoditātii sale, cā-ci altumintrelea n'ar' fi cu potintia atātea studie, cāte in preparandiele statului se propunu in 3 ani de 6 profesori, aci in 2 ani de 3 individi sē se tracteze. Directorele de aci pentru acele 525 fl. nu numai cā duce profesoratu, ci si directori'a, si corespundintiele si scriptitaturile institutulu le porta, adeca, implinesce 3 oficiuri, ce insemneza a lucrā cātu 3 omeni. Si acum cu reformulu, ce va sē se bage in preparandia, afara de cele de rondu de nou au primitu a supr'a-si a propune a sciēntie, ce pana acum'a nu s'au predatu aci.

D. A. G. carele in numele sēu si alu colegiloru sēi de la institutulu preparandialu rom. d'in Aradu, ni tramise aceste intempnari la articulu publicatu in „Fed,” relativu la inconvenientele ce s'aru petrece la acelu institutu, ne va scusa dāca Redactiunea, usandu de dreptulu sēu au omisu tote cāte i-se parura a nu se tienne strinsu de lucru.

Cātu pentru publicarea acelu articlu, observāmu cā noi de neumerate ori am primitu spre publicare articli relativi la acte simoniace si alte inconveniente ce s'aru petrece atātu la institutulu pedagogicu, cātu si la celu teologicu, si cā in asta privintia S. Sa Par. Episcopu n'ar avē cunoscintia despre abuserile cestiunate. — Nu le-am publicatu inse, pentru cā asemene lucruri scandalose neci una Redactiune nu bucurosu le aduce in publicitate, si dāca crede cā este trebuintia a se pune secura la radecin'a lemnului putredu, o face candu are convictiunea cā reulu esiste si cā este marturisitu de mai multi, — asiē si noi am publicatu numai pentru cā la articulu cestiunatu erau mai multi insi suberisi, apoi mai luasemu informatiuni si de la unii barbati demni de crediementu. Opiniunea loru fiindu nefavorabila pentru ambele institute, n'amu mai potutu avē cauza de a retienē publicarea, fāra a fi dainuiti de partialitate. — Noi cunoscemu starea cea deplorabila a profesoriloru nu numai de la institutele nostre, ci preste totu de la tote in tiēra, scimu cā viēt'i'a loru este unu sacrificiu pentru omenime si cā sunt mai reu remunerati pentru ostenele loru decātu servitorii aristocratiloru. Scimu cā celu ce ingrasia unu porcu primesce premiu in statulu nostru celu aristocraticu, pre candu cei ce dau educatiune filoru poporului moru de fome, — dar' cu tote aceste nu vomu admite neci candu ca d'in caus'a neajungerii lefei sē se facea simonia sēu alte necuviintie. Ne-am bucurā d'in sufletu dāca am potē taxā de minciunose reporturile ce ni s'au facutu, dar' o spunemu in tota sinceritatea, cā ceea ce privește, celu pucina institutulu teologicu, avemu mare bānuela cā s'au comisu acte simoniace, si suntemu convinsi cā acele-a s'au facutu fāra seirea S. Sale par. Episcopu. Sperāmu cā dupa ce se trase atentiunea la acēsta impregiurare, abuserile voru fi delaturate.

Cātu pentru editiunea I. a croniceii lui Sincal, fiindu-

cā responsulu descopere date necunoscute si de mare insemnetate lu vomu resume in nr. v. R e d.

Romani'a.

Camer'a deputatiloru.

Siedintia de Marti, 25. nov.

In urm'a formalitatiloru cotidianu, aprobatiunea sumarului siedintiei precedente, comunicatale ordinare ale dilei si acordarea de cāte-va congedie, — se distribue proiectulu de adresa ca responsu la discursulu tronului, a carui-a desbatere va fi peste 3 dīle. Se citește o lista de 15 deputati, cari au absentatu fāra motivu si a supr'a caroru-a urmēza a li se aplicā regulamentul.

Se procede apoi la alegerea comisiunii bugetarie, compusa — dupa decisiunea Camerei — de 11 membri si rezultatulu scrutinului este: Votanti 91. Majoritate absoluta 46. Bilete albe 2. Au intr'unitu DD. Florescu 81 voturi, Berendei 78, Const. Gradistēnu 76, Simeonu Mihalescu 63, Constantinu Bosianu 61, Leonu Eraclide 48 voturi.

Se procede la alegerea si a altoru 5 membri si s'alegu: D. N. Aslanu 57, Manolache Costache 44, V. A. Urechia 43 si G. Bratianu 47 voturi

D. Manolache Costache demisionēza totu pentru acele-si motive, dīce d-sa, pentru cari a demisionatu eri.

Se procede la alegerea unui altu membru in loculu d-lui M. Costache, care staruiesce in demisiona sa.

Resultatulu scrutinului este nulu, d'in cauza cā nici unu candidat nu intrunesce majoritatea absoluta a votantiloru.

Se procede la o a dou'a votare si s'alege d. Holbanu.

D. presiedinte face cunoscutu cā la ordenea dīlei este interpelarea d-lui G. Bratianu in privintia cestiunii Cuc'a-Macai. D. presiedinte roga inse pre d. G. Bratianu, ca unindu-se si cu parerea d-lui ministru d'in intru, sē amēne interpelarea pana dupa votarea responsulu la discursulu tronului.

Dni Radu Mihaiu cere si domni'a-sa de la d. George Bratianu ca sē amēne interpelarea, nu pentru ca sē se voteze mai antāiu responsulu la adresa tronului, ci pentru ca s'aduca la camera dosarulu in privintia cestiunii Cuc'a-Macai, procesele verbali ale anchetei facute de ministeriulu de resbelu. Ori-cātu de puternice, dīce d. Radu, sē fia argumentele d-lui G. Bratianu, totu-si ele nu voru fi atātu de convingetorie ca procesele verbali ale anchetei. D. Radu Michaiu incepe a spune apoi cumu s'a prezentatu la ministeriulu de resbelu, pentru a cere lucrārele anchetei facute la Cuc'a-Macai, si cumu i s'au refusat acele acte. Inse d. ministru d'in intru face semnu d-lui presiedinte, care intrerupe pre oratore, dīcundu cā intra in fondulu cestiunii, pre candu acum nu se discuta de cātu amenarea. D. Radu Mihaiu staruiesce a vorbi; D. Cogalnicēnu lu intrerupe d'in nou. Atunci d. Radu declara cā, dāca d. Cogalnicēnu si-iē atributiunea de presiedinte alu Camerei, dāca d-lui iē cuventulu, intrerupendu pre acei cari nu i place sē vorbesca, atunci incețza d'a vorbi; cere numai sē se constato cā d. ministru d'in intru nu l'a lasatu sē vorbesca. D. Radu Mihaiu ese d'in Camera.

D. ministru d'in intru spune cā n'a intreruptu de locu, cā nici nu i s'a auditu vocea, dar' numai d'in ochi s'a intielesu cu d. presiedinte, cā-ci in adeveru d. Radu esia d'in cestiune. Inse d. Radu l'a apostrofatu intr'unu modu cu totulu neparlamentariu si a esfu furiosu d'in Camera. D. Radu crede cā este permisu a intretinē pre Camera cu tote peroratiunile temperamentulu sēu violinte si nu permite altoru-a neci macaru unu semnu. Eca, dīce d. Cogalnicēnu, liberalismulu domniei-loru, eca cumu debuta junele deputatu de Argesiu!

D. G. Bratianu dīce cā primesce sē amēne interpelarea, nu pentru ca sē se voteze mai antāiu responsulu la discursulu tronului, ci pentru ca sē s'aduca d'inaintea Camerei lucrarea anchetei.

D. Presiedinte spune cā, conformu cu regulamentul, prin biuroulu Camei unu deputatu trebue sē cēra de la ministeriu ori ce lucrare; acēst'a a si facutu biuroulu, dupa cererea d-lui Radu Mihaiu. D. Presiedinte adauge cā, dāca n'a chiamatu la ordine pre d. Radu Mihaiu, care a avutu o portare necuviinciosa, a fostu numai pentru menagiarea ce voiesce sē aiba pentru ne insemnat'a minoritate d'in care d. Radu face parte.

D. Ministru de resbelu dīce cā d-sa n'a contestatu nici o data, neci chiaru unu particularu dreptulu d'a cere ori-ce lamuriri va voi de la ministeriu, inse a datu ordine impiegatiloru d sale, ca sē nu dēe la nimene asemeni lamuriri, fāra ordinulu d-sale, cā-ci nu voiesce sē se divulgo o lucrare mai inainte d'a fi terminata. N'a datu d-lui Radu lamurile ce cerea, pentru cā d-sa nu s'a adresatu cātra ministru, ci cātra directorele ministeriului.

D. ministru d'in intru sustiene cā ministrii, mai cu sema celu de esterne si celu de resbelu, nu pote pune la dispositiunea chiaru a domniloru deputati tote actele d'in ministeriulu loru. Chiaru in Engliter'a acesti ministrii potu refusa inas-si Camerei d'a presintā ori cari acte, sub cu-

ventu de neoportunitate. Prin urmare si la noi sē lasāmu ca celu putienu ministru sē aprecieze a supr'a acteloru ce pote dā.

Siedintia d'e la 26. noemvre.

In urm'a formalitatiloru necesarie la deschiderea siedintiei, se procede la alegerea unei comisiuni, care sē iē in consideratiune si studiere proiectele de lege, presintate de guvernulu, relative la tase comunale si intruniri de comune si s'alegu dd: Ionu Agaricu, I. Marghilomanu, C. Cioflanu, D. Haretu, Mantu Rufu, Valēnu si Racota.

D. G. Bratianu, desvoltandu interpelarea d-sale de spre cele petrecute la Cuc'a-Macai, dīce cā crede, cā d. ministru de justitia e in posesi'a toturoru acteloru necesarie, pentru ca faptele sē se pota constata.

D. Ministru de justitia. Notiuni.

D. G. Bratianu. Dāca sunt notiuni, cestiunea se schimba.

D. G. Bratianu, reluandu, dīce cā faptele in cestiune sunt de natura a face pre ori-cine sē credia cā nu ne aflāmu, cā n'avemu unu guvernulu liberalu, ci cā in realitate guvernulu e forte arbitrariu, unu guvernulu care nu scie a pazē legea si a o aplicā.

In luna septemvre s'a petrecutu in districtulu Argesiu nesce scene regretabile a caroru natura e afara de ori-ce si aru potē o imaginatiune sanetosa sē-si inchipuiesca. Roga Camer'a a s'asociā dar' cu d-lui la cele ce va avē sē cēra.

A fostu vorb'a de a se aduce la indeplinire o sentintia judecatoresca de delimitare.

D. Prefectu localu s'a dusu la comun'a Cuc'a, cu 250 dorobanti, s'aduca la indeplinire acea sentintia, care prevedea in proprietarirea unui proprietariu, care incercase prin ingineru si jude s'o puna in lucrare, er' tieranii de mai multe ori s'aru fi opusu. De asta-data, transportandu se inginerulu c'unu membru de la tribunalu, se dīce cā tieranii ar' fi smulsu lantiulu inginerului si acēst'a, inginerulu si judele, aru fi fugitu, cā-ci nu erā rebeliune, ci o opozitiune dreapta, o resistintia. Cei ce suferu potu avē momente de expansiune cāte o data, potu resiste. Pentru acestea autoritātile constituite nu potu veni cu represiuni pre aspre.

Ce se intempla dupa acēst'a? Alarma in totu judetiulu. Judetiulu s'a revoltatu! . Prefectulu alerga cu gendarmi si pune in lucrare nesce atrocitāti neaudite.

Dupa cumu spunu organele de publicitate, cā-ci n'are alte informāri, d'in cauza cā refuzulu d-lui ministru de resbelu l'a impededatu a face ori-ce alte demarsie d'a dobendi acte autentice de la guvernulu, dupa cumu o spunu dar' diuariele si particularii, gendarmii au intratu in satu, au cautatu in case pre tierani, i-au reclamatu de la femeii, pre care, crediendu cā i-au ascunsu, incepu de le batu, le tortura in modu barbaru, petrundu in pivnitie, dau drumulu butiloru, porumbulu de prin patule, spargu lādi, iēu bani si comitu o multime de violintie, in care se vede — nu respectulu legii — ci faptele cele mai barbare, cele mai neaudite.

Intre alte scene, e si nascerea fortiata a unui copil mortu, productu alu acestoru violintie notabile.

Acestea, de se voru confirmā si de actele, de anchetele facute la faci'a locului, sunt de natura a face pre ori-care d'in noi sē se decida ā cere sē se dēe in judecata tote autoritātile, care au toleratu aceste desordini, care au lasatu sē se comita asemeni nelegiuri.

Toti, cāti le au comisu, se bucura de impunitate perfecta, toti se plimba pre strade trufasi. Si cine suferē? Poporulu, care a fostu victim'a toturoru suferintiloru mai totu-de-un'a.

Ce e de facutu acum? Sē spuna d-nii ministrii ce mesuri au luat, ce au facutu si in urma si-va esprime opiniunea si d-sa, va spune ce e de facutu, cā-ci trebuescu oprite atari necuviintie, pentru cā mai in urma faptele de acesta natura se potu intinde si potu deveni periculose, amenintiandu cu anarchia si cu perderea libertatiloru nostre politice.

D. Ministru de justitia raspunde la interpelarea d-lui G. Bratianu, dechiarandu, cā ministeriulu va pedepsi pre cei culpabili.

D. A. Lahovari face o propunere cā, camer'a — avendu in vedere, cā guvernulu va urmari pre cei culpabili, — trece la ordenea dīlei.

D. Voinovu face asemene propunerea de a se ajurnā ori ce discutiune in acesta cestiune, pana ce nu va veni dosarele, actele etc. trebuitore.

D. ministru de justitia declara cā sunt dōue dosare: alu ministeriului si alu tribunalului. Celu de la ministeriu se pote vedē ori de cine si ori candu; in elu sunt copie dupa acte; er' cele originale sunt la tribunalu. De s'aru cere d'acolu, justitia ar' suferi.

D. Voinovu roga Camer'a a aprobā amēnarea. Cestiunea e forte grava si, dāca pasiuni s'au intrabuntiatu in afara, in Camera trebue recela si seriozitate, spre a se descoperi adeverulu si a se dā in judecata cei culpabili.

Acumu e cestiunea d'a sē sci: 1) Dāca hotaririle judecatoresci se potu sēu nu esecutā imediatu, fāra intardiare si cu ori ce pretiu, si alu 2) Dāca calcārele de legi, jafurile, violintiele sunt scusabile, pre cuventulu cā trebueā esecutata sentintia.

Daca d. G. Bratianu declara că n'are date positive, e naturală a se aduce în Camera dosarele ministeriilor, dacă în dosarul tribunalului se conține acele acte, să se ceară copie legalizate și să se depună pe birou.

D. Primu-ministru susține că cestiunea de față nu se poate îngropă; ea se urmează. Pentru ce se cere amenarea? Cestiunea e înaintea justiției și se poate face și alta interpelare. De ar' fi vorba ca Camera să aprobe pre d. Voinovu, să se reguleze de la început cestiunea acestor ministeriale.

Ministeriul nu primesc amănarea, căci ar' fi a se lasa o banuială pre ministeriu că a ascuns faptele, dosarele etc.

D. George Bratianu dăce că a luat cuvântul spre a mîscă puțin animă deputaților, căci mai totu-de-nu' cestiunile cele grave s'au rezolvate printr'o glumă... (Protestări: La ordine! — D. G. Bratianu retractăza cuvântul). D-lui crede cestiunea prè grava, căci locuitorii reclama M. Sale și ast' a e o probă că ei suferu. D. Primu-ministru face cestiune ministeriale totu-de-un'a. Ore Camera n'are dreptu de controlu? Pote fi ministru ori-cătu de onestu, dar' controlulu Camerei este necesaru.

În această cestiune s'a citit ore anchetele? Nu. S'a citit prescripțiile verbale? Nu.

Nu trebuie nici derisiune, nici usiurintă.

Să nu trecem cu buretele peste toate faptele grave.

Tieranii suferu, gemu, ceru să se pedepsăca cei culpabili. În fața acestora să se credia ore ministrii, cari s'au ocupat prè rapede de cestiune? Nu. Chiai'a, secretulu sunt anchetele facute la fața locului; acelea trebuiesc.

De la unu timpu incoace, toate interpelările n'au nici unu rezultat, de ace'a roga adunarea a starul mai multu a supr'a celei de față și a se uni cu d. Voinovu, care cere amenarea și revenirea a supr'a cestiunii, mai în cunoștința de cauză.

D. primu-ministru dăce că nu va cere nici o dată ca camera să nu-si exercite controlulu și d. G. Bratianu a urmat cu usiurintă, acuzându-lu că tagaduiască dreptulu acestui controlu. Cere să se pronunția de îndată Camera, er' nu se s'amene cestiunea. Voiesc o situațiune clară, nu echivoca ca ace'a care voiesc a face d. Bratianu prin amănare. Ministeriul, dăce, este gat'a d'a dă chiaru acum ori-ce lamuriri pentru a se limpedi de îndată situațiunea. N'a fostu crescutu cu iosuții pentru a nu voi să se esplice. Prin urmare este contr'a amănării.

De asemenea sunt contr'a amănării d. ministru d'în intru și d. C. Aslanu.

D. Al. Lahovari spune mai întâiu, că nu trebuie să voim crize ministeriale, căci este destul de nefericită starea noastră de lucruri, cu neconțință sbucianare ce ne bantue. Apoi arăta că este rău, că ministeriulu să puna mereu înainte cestiunea ministeriale, căci, dacă de mai multe ori camera se va opri d'înaintea acestei bariere, va veni, o di candu ea o va sfărămă. D. Lahovari intra apoi în cestiunea evenimintelor de la Macai, și spune că, mai înainte de toate, se vede că locuitorii de la acele comune au puțin respectu pentru otaririile justiției, căci cetățianii trebuia să se supuna chiaru sentințelor nedrepte ale justiției. Combate pre d. Brateanu, care a dîsu că atunci, candu o sentinția este nedreptă, împotrivirea ei este atenuată. Este adevăratu, adauga, că s'a comis escese și pres'a a facutu forte bine că le a divulgatu chiaru esagerându-le, căci altu-felu ar' fi remasu necunoscutu. Convingerea dsale este, că prefectulu de Argeșiu nu este culpabilu.

D. A. C. Goleșcu. Eră de față și prefectulu și judecatorulu de instrucțiune.

D. Lahovari repeta că convingerea cu totul personală a sa este, că d. Zissu nu este culpabilu. În ori ce casu, cestiunea este înaintea justiției și, d'în momentulu ce ministrii ne au spusu această, camera nu mai are alta de facutu, de cătu s'astepte deciziunea sântă a justiției, camera nu poate să încalce a supr'a atribuțiilor justiției, nu poate camera să se constituie în tribunalu și să judece prè cei acușati. Prin urmare propunerea d'a se amănă nu poate avè rațiune.

Se cere închiderea discuțiunii.

D. Voinovu, vorbindu contr'a închiderii discuțiunii, dăce că, dacă cum va ministrii voiescu, cum au dîsu, să depună acum pre biroulu camerei dosariulu și procesele verbale ale anchetei, atunci nu mai înțelege necesitatea amănării și primesc a-si retrage propunerea, pentru ca de îndată să se cerceteze dosariile și să se discute mai departe cestiunea. Inse dacă procesele verbale nu sunt încă aci, atunci staruiesc a cere amenarea.

Camera respinge propunerea de amănare și primesc pre cea de ordine de dî.

D. Ministru de resbelu prezintă unu mesagiu, prin care se cere unu contingente, pre anul 1870 de 16,848; mai înainteza unu mesagiu pentru regulări de solde.

D. Massimu, dezvoltandu interpelarea sa a supr'a cisleloru d'în judetiulu Vlasca, spune că lingusitorii sunt plag'a cea mai fatală, pre candu acei cari spunu cu sinceritate adevăru și ministeriulu și Tronulu i susție-

nu cu serioșitate. D. Massimu arăta că însuși Monitorulu Oficialu constată că s'au prelevatu contribuțiuni ilegale în judetiulu Vlasca, contr'a prescripțiilor constituțiunii. Ace'a ce cere dar' dsa, este să se dăe în judecătulpabilii, afara dacă cum va considerări d'o înaltă ordine voru opri pre ministeriu d'a urmă astu-felu.

Dnu Ministru d'în intru protestăza în modulu celu mai formalu contr'a șopteloru, cari lu acuză că a facutu a se prelevă dări pentru a-si exprime devotamentulu Tronulu.

D. Ministru a aflatu că unu suprefectu a prelevatu această dare și l'a destituitu. A aflatu că unu consiliu comunalu a facutu cisle, s'a ordonat urmarirea culpabililor. Ce potea face mai multu de cătu atât? Se dăe pre prefectu în judecătulpabilii, unde s'au facutu atâte contribuțiuni, chiaru personale, să se dăe în judecătulpabilii, care-si marturiseasc gresiel'a și despre care însuși diariulu care l'a denunțiatu a dîsu că este nestropitu?

D. Voinovu spune că, fiindu că ministru a destituitu pre suprefectu, a primitu demisiunea prefectulu, să nu se mai dăe în judecătulpabilii comunalu, cu speranția că în viitoru nu se voru mai comite asemenea abuzuri. — Se închide incidintele.

D. G. Brateanu citeșc raportulu anchetei parlamentare, numita în sesiunea trecută pentru a cercetă la fața locului impregiurările ivite la alegerile colegiulu alu III. de Prehova. Acestu raportu, dupa ce spune mai întâiu că ancheta nu s'a potutu intru, pentru a face cercetarea la fața locului, enumera apoi toate actele d'în dosariu, și cele ale alegătorilor și cele ale partizanilor, gendarmilor deghisati, și conchide cerundu mai întâiu invalidarea alegerii, și apoi o ancheta parlamentaria, pentru a cercetă cestiunea la fața locului (surprindere, șgomotu, risete. Voci: Apoi dvostra sunteți ancheta parlamentaria!)

Mai linișcindu-se camera d'în surprinderea cauzată prin conștințele raportulu, presiedinte dă cuvântulu dlui G. Brateanu.

D. G. Brateanu citeșc și alte pareri ale anchetei, ale caroru esinția este că totu-de-un'a urmează desordine în alegerile de la Ploiesci, că este de doritu să se constate o dată cine comite acele desordine și să se dăe în judecătulpabilii, fia guvernulu, fia particulari.

Mai multi deputati ridu de form'a raportulu. (Șgomotu.)

D. G. Brateanu. Astu felu de raporturi nu se facu p'aci, asiè se facu în strainetate.

Sedinția se radica, lasandu-se la sedinția viitoră desbateră a supr'a raportulu.

Sedinția de la 27. noiembrie.

Sumariulu precedentu s'aprobă și s'accorda câte-va concedie.

La ordinea dîlei fiindu continuarea discuțiunii raportulu comisiunii insarcinate cu cercetarea alegeriloru d'în colegiulu alu III. d'în Prahova, dupa cererea dlui Blarebergu se citeșc d'în nou conștințele care sunt: 1. Invalidarea alegeriloru și 2. Tramitarea unei noue comisiuni la fața locului.

D. N. Voinovu voiesc ca să se decida definitivu a supr'a cestiunii acestia. După una desbateră mai lungă, la carea participara mai multi oratori, se face votisarea a supr'a invalidării alegeriloru d'în colegiulu III. de Prahova; neintruindu-se inse două treimi necesarie invalidării, se proclama de deputati ai colegiulu III. DD: Antonu Arionu, C. Grigorescu și M. Nicolau.

Proieptulu Camerei de respunsu la discursulu tronulu.

Maria Ta!

Adunarea se simte fericită de a potè încă o dată exprime în numele națiunii viua sa multumire pentru cașetoria Mariei Tale cu ilustr'a și gracios'a principesa Elisabet'a de Wied; adunarea, Maria Ta, vede în acestu actu consolidarea dinastiei Romane și asigurarea stabilității în viitoru.

Suntemu cu dreptu cuvantu mandrii de primirea ce suveranii Europei au facutu Mariei Tale, relațiunile personale, mai de aproape stabilite între Maria Ta cu suveranii straini, înlesnindu și mai multu bunele noastre raporturi cu cele-lalte poteri, voru grabi soluțiunea diverselor cestiuni internaționale.

Tier'a întreaga este aduncu convinsă de bunele și patrioticele intențiuni ce Maria Ta ai manifestatu atât în discursulu tronulu, cătu și în alte multe ocașuni.

Adunarea crede că nu poate respunde mai bine acestoru nobile simțiminte, de cătu exercitandu la timpu, în poterea dreptulu său constituționalu, unu controlu serios și nepartizanal a supr'a actelor atātu d'în intru cătu și d'în afara a guvernulu Mariei Tale.

Amu fostu, Maria Ta, forte simțitori la apelulu de concordia ce ni s'au facutu de la înaltătea tronulu; cu

sinceritate preocupati de binele publicu, vomu fi fericiti de a vedè mantienandu-se armonia în poteri Statulu.

Adunarea se va sili a face cătu mai roditoare lucrările sesiunii actuale. — Astu-felu vomu potè respunde la drépt'a ascoptare a Mariei Tale și la legitima dorința a Tieri, facundu să înainteze națiunea pre calea marii și a prosperității, astu-felu vomu potè contribui la întarirea baselor noului nostru edificiu socialu.

Raportore, I. Florescu.

(„Rom.“)

Sciri electrice.

Viena, 12. dec. Foi'a of. „Wr.-Ztg.“ publica în nr. său da adi o ordinațiune ministerială, carea inter-dăce esportulu de arme și munitiuni d'în porturile mării adriatice sub decursulu bataliei d'în Dalmatia.

Viena, 13. dec. Cam la 40,000 lucratori s'au intrunitu în cea mai mare liniscă și ordine înaintea edificiulu parlamentulu, pentru a dă mai mare ponderositate deputațiunii lucratorilor, carea sub conducerea lui Hartung s'a afla la ministru-presiedinte c. Taaffe. — Scopulu deputațiunii e a pretinde: dreptulu de coalitiune, dreptulu de alegere și desființarea armatei permanente. — C. Taaffe desaprobandu demonstrațiunea lucratorilor, dechiară deputațiunii, că va submite petitiunea ministeriulu întregu, fiindu că d'înșulu nu potè face nimic'a în privința acest'a. — Se dăce, că demonstrațiunea de adi e rezultatulu agităriloru ultra-montane și feudale între lucratori.

Viena, 13. dec. Deputațiunea esmisa de adunarea lucratorilor dechiară, că nu este multumita cu respunsulu ministru-presiedinte Taaffe. Intre-ga mas'a lucratorilor se retrase ca adunare populară la „Zobel“. Hartung ce alege presiedinte alu adunării. Deputațiunea reportă în privința audienței avute la c. Taaffe, și adunarea aprobă procederea ei.

Florenția, 13. dec. „Gazetta del Popolo“ spune: Ministeriulu e constituitu degiã. Lanza e presiedinte și ministru pentru afacerile interne. Sella ministru de finanție, Visconti alu esterneloru, Godda alu lucrărilor publice, Govone ministru de resbelu, Corenti alu instrucțiunii publice și Racli ministru de justitiã. Posturile ministeriale pentru marina și agricultura încă nu sunt ocupate.

Viena, 14. dec. Diariulu „Presse“ dăce: Cris'a ministeriale deveni acută, Taaffe și Potocki demisiunara încă în dîlele espirate; Berger e constrinsu de respecte sanitarie a demisiunã și ieri si-a datu demisiunea și ministrii: Giska, Herbst, Hasner, Brestl și Plener.

Burs'a de Viena de la 15. dec.

5% metall.	59.75	Londra	124. —
Imprum. nat.	6995	Argintu	121.35
Sorti d'în 1860	96.80	Galbenu	5.84 1/2
Act. de banca	733. —	Napoleond'or	9.90
Act. inst. cred.	255.56		

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de docente la școl'a romana d'în comun'a montana Moravieza (Ocn'a de feru) se escrie concursu pana în finea lui ianuarie 1870.

Emolumentele sunt:

Salariu anualu	126 fl.
Pausialu pentru cancelaria	4 fl. 20 cr.
„ pentru lemne	6 fl. 30 cr.
Onorariu pentru școl'a de domineca	8 fl. 40 cr.

Doritorii de a ocupă acestu postu sunt provocați a-si tramitè recursele pana în 31. ianuaru la „Suprem'a Administratiune montana“ în Reschitza, accludendu urmatoarele documinte:

1. Estrasu de botezu.
 2. Testimoniu despre absolvirea studiiloru pedagogice.
 3. Atestatu despre ocupațiunea de pana acum și despre portarea morala.
- Pre langa limb'a romana se poftesc și sciința limbai germane.

De la suprem'a Administratiune montana, Reschitza, 7. decembrie 1869. (2—2.)

Proprietariu, editoriu și redactoru respundietoriu.

ALEXANDRU ROMANU.